

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vsa leta - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 264. — ŠTEV. 264.

NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 10, 1933. — PETEK, 10. NOVEMBRA 1933

VOLUME XII. — LETNIK XII

KUBANSKA VLADA JE VCERAJ ZATRLA REVOLUCIJO

POSADKA TRDNJAVE SE JE UDALA PO ŠEST UR TRAJAJOČEM OBSTRELJEVANJU

Vstaši so doživeli strahovit poraz. — Predsednik Grau San Martin je proglasil nad otokom posostreno obsedno stanje. — V bojih je padlo nad sto oseb. — S padcem trdnjave Atares je bil zadan odločilen udarec vstajškemu gibanju. — Povzročena škoda je precejšnja.

HAVANA, Kuba, 9. novembra. — Tukajšnje mesto je doživelo dva krvava dneva nove vstaje proti vladi predsednika Grau San Martina.

Vlada je pa težko preiskušnja dobro prestala. Vstaši so se zabarikadirali v trdnjavi Atares, katero je začela obstreljevati vladna artilerija. Po več ur trajajočem obstreljevanju so se vstaši vdali.

Vojaki, ki so ostali zvesti vladi, so se borili pod vrhovnim poveljstvom načelnika generalnega štaba, Fulgenzia Batiste. Boj je trajal od zgodnjega jutra do štirih popoldne. Obstreljevanje se je vršilo s strojnimi puškami in topovi.

Proti večeru je dobil predsednik Grau San Martin poročilo, da je bil usmrčen voditelj vstaje Juan Blas Hernandez. Več ranjencev je potrdilo to poročilo.

S kapitulacijo trdnjave Atares je bila zlomljena revolucija hrbtnica. S tem pa seveda še ni rečeno, da vlada na otoku mir. Po mestu je še vedno čuti strele in ropotanje strojnic. V trdnjavi je ležalo na tleh petnajst mrtvih in štirideset ranjencev, med njimi tudi neka ženska.

Po cestah patrolirajo vojaške patrolje. Okrog predsedniške palače je nastalo pravo taborišče.

Vlada je izdala drastične odredbe, da zatre revolucijo. Vojno stanje so spremenili v obsedno stanje. Po šesti uri zvečer ne sme nihče na ulico.

Civilno prebivalstvo ima štiriindvajset ur časa, da izroči orožje. Pri komur bodo po tem času našli orožje ali municijo, bo najstrožje kaznovan.

Števila žrtev zaenkrat še ni bilo mogoče ugotoviti. Nekateri domnevajo, da je bilo najmanj dvesto oseb usmrčenih in nad tristo ranjenih.

Glavno mesto bo kmalu pomirjeno, velike skrbi pa povzročata vladi položaj v notrajnisti deželi.

Veliko število vstajev je namreč pobegnilo v gorovje, kjer se bodo koncentrirali pod kakim novim voditeljem in bodo delali nadaljne preglavice San Martinovi vladi.

Obstreljevanje trdnjave Atares je povzročilo veliko škodo na sosednjih poslopih.

Še ko se je porušilo zunanje obzidje, ni bilo nobenega znamenja o predaji. Šele ob treh popoldne je zavihrala raz poslopje zastava Rdečega križa, ki je pa po par minutah izginila. Nekaj minut pred četrto uro popoldne so razvili vstaši belo zastavo.

Z vladnim vojaštvom se je zbrala velika množica civilistov, misleč, da jim bo dana prilika izropati skladišča. Do tega pa ni prišlo, ker je vladno vojaštvo takoj zastražilo vse zaloge.

Trgovina in promet počivata po vsem otoku.

WASHINGTON, D. C., 9. novembra. — Dasi ameriška vlada odločno vztraja na svojem stališču, da ne bo intervenirala, je dospelo v državni departement nebroj prošelj ameriških trgovcev in podjetnikov, v katerih prosijo za zaščito lastnine in življenj ameriških državljanov.

Mornariški urad je sporočil, da se nahaja v bližini otoka deset bojnih ladij, ki se bodo za slučaj potrebe zasidrale v havanskem pristanišču.

Farmerska stavka ne bo uspela

POGAJANJA ZA PRIZNANJE SOVJET. UNIJE

Roosevelt in Litvinov se sporazumela v glavnih točkah. — Priznanje pričakujejo v 24 urah.

Washington, D. C., 9. novembra. V sredo je bila na konferenci med predsednikom Rooseveltom in sovjetskim zunanjim komisarjem Litvinovom dosežena podlaga za sporazum med Združenimi državami in Rusijo. Ameriško priznanje Rusije bo oznanjeno v petek.

Litvinov je takoj šel na delo, da reši takoj, ko bo Rusija priznana, z državnim departementom druge zadeve, ki se tičejo obeh držav.

Vprašanje glede ameriškega kredita Rusiji je prepuščeno poznejšim pogajanjem. Poglavitni namen sedanjih pogajanj je zapreti šestnajstletno vrzel med Washingtonom in Moskvo in odpreti diplomatske odnose.

Ker je bil pri nekaterih konferencah navzoč tudi ravnatelj Reconstruction Finance Corporation, Jesse H. Jones, je iz tega mogoče sklepati, da bo korporacija dovolila Rusiji večje posojilo.

Prvi dan sta imela eno uro konferenec samo predsednik Roosevelt in Litvinov, pozneje pa so se pričele konferenec z državnim tajnikom Hullom in njegovimi uradniki.

Tajnik Hull je prinesel 300 strani listin in zapiskov, iz katerih je razvidno zakaj prejšnje vlade niso priznale Rusijo. Ravno tako pa je prinesel Litvinov s seboj isto množico listin, ki predstavljajo rusko stališče.

Med vsemi vlada prijateljsko razpoloženje in ruski zastopnik je mogel opaziti, da Rooseveltova vlada Rusiji ne bo stavila istih zahtev, kot prejšnje vlade.

Najdaljša konferenca med državnim tajnikom Hullom in Litvinovom je bila v sredo, ki je trajala od 4 do 6.15 popoldne. Na tej konferenci sta odstranila vse ovire za priznanje, tako da bo predsednik priznal Rusijo, predno bo državni tajnik v soboto odpotoval v Montevideo na pan-ameriško konferenco. Pa tudi Litvinov želi ostati še nekaj dni v New Yorku, predno odpotuje v sredo v Evropo.

Poglavitna zapreka je bila odstranjena, ko sta si obe državi obljubili, da ne bosta delali propagande proti drugi vladi. Vprašanje glede dolga, katerega je napravila Kerenskijeva vlada v vrednosti \$325.000.000, bo rešeno pozneje. Skupno s tem vprašanjem bodo tudi razpravljali o ruskih protizahtevah za škodo, katero so napravile v Rusiji ameriške čete skupno z zavezniki v boju proti boljševikom. Poleg tega pa pridejo do razprave tudi zahteve posameznih ameriških družb, katerih premoženje je sovjetska vlada zaplenila. Ta lastnina ameriških družb znaša \$400.000.000.

OBRAVNAVA PROTI ODVAJALCEM

St. Paul, Minn., 9. novembra. — Pred okrajnim sodiščem se je pričela sodnijska obravnava proti štirim gangsterjem, ki so 15. junija odvedli pivovarja Hamma in ga pozneje izpustili proti odškodnini \$100.000.

TRI DRŽAVE SE BORE PROTI NAZIJCEM

Avstrija, Švica in Čehoslovaška se boje narodnega socializma. — Nazijci ogrožajo njihovo neodvisnost.

Dunaj, Avstrija, 9. novembra. Tri majhne evropske države, Švica, Avstrija in Čehoslovaška, ki so vse sosedje Hitlerjeve Nemčije, so bile v vednem strahu, odkar je prišel v Nemčiji do vlade narodni socializem.

Niti en dan ni potekel brez katerega nazijskega izzivanja v teh državah. Liga narodov, ki je bila ustanovljena v namenu, da varuje status quo, pa tudi neodvisnost malih držav, je oslabela in male države si bile prisiljene posluževati se svojih sredstev v boju proti napadom skupnega sovražnika.

V vseh teh državah je napad isti: fašistovski in narodni. V dveh teh državah so prebivalci po večini nemške narodnosti; v tretji pa tvorijo Nemci zelo močno manjšino. Švica je 71 odstotkov nemška, od 4.000.000 prebivalcev 2.900.000 Nemcev; Avstrija je s svojimi 6.500.000 prebivalci 99 odstotkov nemška; na Češkem pa je izmed 14.000.000 prebivalcev 4.000.000 Nemcev. V teh treh državah s 25.000.000 prebivalcev je 13.000.000 Nemcev.

Vsakdo je pričakoval, da bo Nemčija takoj po nastopu nazijcev zahtevala poljski koridor, toda temu nasproti je sklenila s Poljsko sporazum glede Gdanška. Tom bolj pa je vrgla svojo propagando na dežele z močnim nemškim prebivalstvom, upajoč, da jih pridobi, da se pridružijo Nemčiji in niti najmanj ni bila v dvomu, da bi velesile priznale izvršeno dejstvo.

Toda Hitler je v zmoti, ako misli, da bo pridobil te dežele za Nemčijo, kajti zavezniki ne bodo dovolili, da bi Avstrija in Švica izgubili svojo neodvisnost, Čeči pa se bodo borili do zadnjega moža, da obdrže svojo drago pridobljeno samostojnost.

TRIE SLOVENCIM ZMAGALI

Volitve so prinesle definitivno zmago za tri slovenske kandidata v Clevelandu. Za councilmana v 23. wardi je bil izvoljen neodvisen demokrat William J. Kenrick. V 32. wardi je prodril Anton Vehovec, ki se ga tudi smatra kolikor toliko neodvisnim demokratom, akoravno se je tik pred volitvami izjavil za Millerja.

Z lahkoto je prodril za mestnega sodnika Frank J. Lausche, ki je bil 1. januarja imenovan za sodnika na neko izpraznjeno mesto od gubernerja ter je sedaj izvoljen za 4-letni termin. John L. Mihelich, bivši councilman, ki je kandidiral za predsednika mestne sodnije proti popularnemu Burt Griffinu, ki sedaj zavzema dotično mesto, je izgubil bitko na volišču.

SMITH SE VESELI USPEHA

Bivši gubernier Alfred E. Smith je rekel: — Vesel sem, da je konec prohibicije, presenečen nisem pa čisto nič. Že dolgo časa sem bil trdno prepričan, da se bo to zgodilo.

JAPONSKA POSVARJENA

Sovjetske oblasti so posvarile japonskega konzula zaradi japonskih aeroplanov. — Japonsko časopisje je vznemirjeno.

Moskva, Rusija, 9. novembra. Sovjetske oblasti v Vladivostoku so posvarile japonskega generalnega konzula, da bo vsak polet katerega japonskega aeroplana nad sovjetskim ozemljem imel slabe posledice za Japonsko. Tega svarila ruski časopisi niso objavili in tudi japonska vlada o tem molči.

Svarilno poročilo je prišlo iz Vladivostoka 4. novembra, takoj naslednji dan, ko je deset japonskih vojaških aeroplanov iz Koreje letelo 15 milj v sovjetsko ozemlje. Tedanje rusko poročilo pravi, da so že prej pogosto leteli japonski aeroplani nad Sibirijo.

Japonsko zunanje ministvo je odgovorilo ruski oblasti v Vladivostoku, da sta dva aeroplana letela čez korejsko-mančukuo mejo v Mančukuo v boj proti roparjem in da se ni izvršil tak polet, kot ga opisje rusko poročilo.

Sovjetsko svarilo kaže na trdno stališče, katero je zavzela sovjetska vlada proti Japonski. Spopad sovjetskih aeroplanov z japonskimi bi imel velike posledice, kajti znano je, da ima ruska armada ob meji Mančukuo veliko število vojaških aeroplanov.

Tokio, Japonska, 9. novembra. Prvič, odkar se je pričel spor zaradi Mandžurije, je list "Yomiuri" resno posvaril vojaške oblasti, da naj ne gredo predaleč. Zadržani dvoje let se je japonsko časopisje zdržalo vsake kritike, ker se je balo, da bi si ne nakopalo sovraštva vojaške stranke in očitanja, da je nazadnjaško.

V zgodovini, — pravi "Yomiuri", — je že marsikdo našel konec, ako je šel predaleč. Nerški militarizem je šel predaleč in je bil uničen, in takih zgledov je več.

Na Japonskem je v tem trenutku gotova stranka, ki izrablja dogodke, da bi se ojačila. In ta stranka je vesela svojih uspehov. Mnogi voditelji so bistrega duha in hladnega prevdarka, toda opozarjamo jih, da se ne zavedajo nevarnosti, da gredo predaleč. Za to imamo že dovolj zgledov. Voditelji pričenjajo pozabljati obzirnost na druge in kažejo se znamenja, da so brezobirni.

Vemo, da bo ta skupina vodila v pogubo ter bo ovrgla ravno vse Japonske.

Vojaški nameni so povzdignili industrijo in izboljšali gospodarske razmere, toda vojaški izdatki niso prava finančna pomoč, temveč izjavja samo začasen učinek na neenaki in krivični tehtnici.

SLOVENSKA PESEM NA RADIO

V sredo, dne 15. novembra bodo dajali s postaje WEAJ preko narodnega omrežja 90 postaj v Združenih državah in Kanadi zanimiv program narodnih pesmi. Slišati bo angleške, italijanske, norveške, čehoslovaške in jugoslovanske narodne pesmi. Jugoslovanski del programa bo izvajal naš znani pevec Mr. Anton Šubelj. Natančna ura še ni določena.

SKORO VSE CESTE PO SREDNJEM ZAPADU SO ZOPET PROSTE

Velika stavka farmerjev v državah Srednjega Zapada se je začela bližati koncu. — Farmerje je navdala maloдушnost in so začeli popuščati. Svojeje cilja — zvišanja cen poljskih pridelkov — ne bodo dosegli s pomočjo štrajka.

KRONPRINC O VZROKIH NEM. PORAZA

Prestolonaslednik Wilhelm dolži marksiste za nemški poraz. — Vlada ni nastopala proti njim z železno roko.

Potsdam, Nemčija, 9. novembra. — Kot pravi bivši nemški prestolonaslednik princ Wilhelm, je Nemčija izgubila vojno, ker ni odločno zatrla marksističnega zastrupljanja naroda.

V listu "Lokalanzeiger" razpravlja princ Wilhelm o "usodnih novembrih" zadnjih 25 let. Princ popisuje, kako so nemški politični voditelji v novembru 1. 1918 konečno popustili in se uklonili pritisku revolucionarjev, ki so hoteli ovrči ustavno monarhijo.

Ker se vlada ni zmenila za to, da bi z železno roko ustavila pohod marksističnega mednarodnega zastrupljanja naroda, smo izgubili vojno, — piše princ Wilhelm.

Zadnji cesarski kanceler sam je položil sekuro na korenino razpadajoče stavbe države. Vsled tega je nemogočnost kriva zločina strmoglavljenja 9. novembra leta 1918.

Poskus notranjega vstajenja v novembru 1923, ki naj bi bil predpogoj, za dosego zunanje osvoboditve, se je izjalovil vsled izdajstva.

Nato svari Wilhelm, da prihaja zopet drugi pomemben november in pri tem misli na 12. november, ko skuša vlada s plebisцитom doseči podporo za svojo zunanjo politiko.

Dolžnost zadnjega Nemca je, — pravi Wilhelm, — da odobri in podpre s svojim glasom sedanjo vlado.

ANGLIJA BO PLAČALA DEL DOLGA

London, Anglija, 8. novembra. Navzlic temu, da angleško časopisje svetuje vladi, da odpove svoj dolg Združenim državam, je vlada v poslanski zbornici naznanila, da bo 15. decembra plačala na račun dolga \$7.500.000, s čemur bo priznala svoj obveznost do Amerike glede vojnega dolga.

Del dolga, ki bi ga imela Anglija plačati, znaša \$117.670.000. 15. junija je Anglija plačala \$10.000.000 mesto \$79.950.000. Predsednik Roosevelt pravi, da se drži svoje izjave lanskega leta, da je vedno pripravljen z ozirrom na gospodarske razmere pogajati se z vseni dolžnimi državami za premembo odplačila dolga.

Del dolga, ki bi ga imela Anglija plačati, znaša \$117.670.000. 15. junija je Anglija plačala \$10.000.000 mesto \$79.950.000. Predsednik Roosevelt pravi, da se drži svoje izjave lanskega leta, da je vedno pripravljen z ozirrom na gospodarske razmere pogajati se z vseni dolžnimi državami za premembo odplačila dolga.

Po nekaterih krajih se še vrše spopadi med stavkarji in omimi farmerji, ki hočejo spraviti na trg svoje pridelke. Včeraj je bil požgan že tretji železniški most, v splošnem so pa ceste proste in ne-zastražene.

Pikete je pregnalo mrzlo vreme. Pri Portsmouth, Iowa, je zgorel železniški most. Oblasti so našli ostanke petroleja, iz česar sklepajo, da je bil ogenj podtaknjen. To je že tretji most, ki je zgorel izra izbruha stavke.

Stavkujoči farmerji so organizirani v Farmers Holiday Association. Pri tem jima gredo tudi oblasti na roko.

V Illinois so se stavkarji vrnili v svoje domove. Ceste so proste, in promet po njih se skoro neovirano vrši.

Tudi v okolici Sioux City, Iowa, je zavladal mir. Dolge vrste voz in truckov spremljajo pomožni šerifi.

Farmers Holiday Association v South Dakoti je poslala guberneru javno pismo, v kateri zahteva takojšnjo prepoved izvoza žita in živine.

AFGANSKI KRALJ NADIR JE BIL UMORJEN

Kralj Nadir je postal žrtev izdajalca. — Devet zarotnikov je bilo že prej usmrčenih.

Bombay, Indija, 9. novembra. — Afganski konzul je prejel brzojavko, ki sporoča, da je nek "izdajalec" usmrtil kralja Mohameda Nadirja.

Njegovo veličanstvo Nadir šah grazi je postal žrtev izdajalca, — pravi poročilo. — Celi narod se je potopil v žalovanje za priljubljenim kraljem in je glasno potrdil svojo udanost do novega vladarja Mohameda Zahir šaha, sina umorjenega kralja. Arganistan je v notranjosti miren.

Novi kralj Zahir, ki je bil rojen afganskem glavnem mestu Kabul leta 1914, se je s svojim 17. letom poročil s svojo sestrično, hčerjo Sardar Ahmed šah kana.

Kabul, Afganistan, 9. novembra. — Po umoru kralja Nadirja je vlečala popolnoma mirna. Kot pravi neko poročilo, je bil morilec zaupen prijatelj in dvorjanik umorjenega kralja.

Že več časa so bile razširjene govorice, da je kralj v nevarnosti. V septembru sta bila usmrčena dva visoka uradnika v Kabulu, ker sta kovala zaroto proti kralju. Pred nekaj dnevi so bili usmrčeni nek agitator po imenu Tor Malang in trije njegovi tovariši.

Varočite se na "GLAS NARODA", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Z LOKOMOTIVO NA LJUBAVNI SESTANEK

Na postaji večjega francoskega mesta sta zagledala dva orožnika...

Čez uro časa se je začela lokomotiva premikati, v istem hipu sta orožnika že skočila nanjo...

MILLJONAR Z UKRADENIM IMENOM

Nad trideset let je živel v Bataviji na Javi imovit lastnik ladje...

Edini človek, ki se mu je nekoliko več zaupal, je bil stari pomorščak Dicen...

Pred nekaj tedni pa so prepeljali Soula v bolnišnico. Pešal je rapidno in je bil skoraj stalno v agoniji...

Dicen je izjavil, da mu je Soul večkrat govoril o neki sestri, ki ima v Franciji svetli salon v Boulogneju...

Samočni Soul je v svoji oporoki opisal svoje življenje od mladih let do vzpona v Bataviji...

Od tistega dne je blodil širom sveta ter se je skrivaj po bezneah franco-kih obmorskih mest in prežal na priliko...

Z njegovimi listinami je šel po svetu, živel pod njegovim imenom, se ustanovil v Bataviji...

Ko so jo obvestili o Soulovi smrti, se je madame Soul iz Boulogneje vendarle odpravila na pot proti Bataviji...

SKOZI TRŽAŠKE ZAPORE

Nečuvena aretacija uglednega gradbenika inž. Dedka me je napotila, da popišem svoje vtise...

Dve leti po vojni. Na frontah se ni še posušila kri, grobovi so zevali med razsekanimi žičnimi ovrami...

Na italijanskem konzulatu je bilo treba čakati mesec in mesec na "pašaporte", midva z ženo sva pa hotela izkoristiti počitnice...

Kdo bo čakal dva meseca! Šli smo z njim. Za Borovnico smo se vtihotapili na skrivne steze, ko je mrak že legal med molčice grape...

Pred nekaj tedni pa so prepeljali Soula v bolnišnico. Pešal je rapidno in je bil skoraj stalno v agoniji...

sva korakala že sama nazaj, domov. Pa je prišlo le drugače. Šla sva ob žični meji, za dva sežnja široki, pa je že ušla na ono stran postavlila negibnega stražnika s puško...

Se preden sem si bil najjasnejši, smo bili pred znano stražnico in zadnji pogled, ki sem ga vrgel nazaj, je ujel v trdnem mraku vtapljajočo se glavno cesto proti vipavski strani...

Da, podal sem roke in objokana žena je drhte ovila čez nje svoj pisani plet, da bi bila sramota manj občutna. V spremstvu dveh karabinjerjev sva s pogledom v ta korakala proti Raketu...

Drugo jutro se je začela Kalvarija, ki je svoj živ dan ne pozabljam. Prva in-tanca: karabinjer bi naju še košček poti spremil in zdaj

vetrom od morja, odtrgan od živega telesa! Dan se je jasen in mil, da sem skoznj konaj spoznaval oblike domovine, razlezel čez valovito pekrajino...

Kako da se zove, je vprašal oni škilavec. — Šubelj, je prostodavno odgovoril ta. — Cosaaa! je strupeno siknil. — Nu, Šubelj, Šubelj, je poudaril končno črko...

na njen krik sem se še utegnil okreniti, skočiti korak za njo, da sem jo ujel v slovo za prste...

Naslednji dan so me čakala nova razočaranja. V celici, kjer bi stala na temnem štiri postelje, se nas je gnetlo kakih petdeset ljudi...

Tako je Šubelj prestal, kakor pečneje t' soči naših ljudi, na hitro roko spremembo svojega imena. Med tem je neki miličnik že zgrabil mojo ženo in jo vleklo do vrat...

Okrog polne sem bil zaslišan, to so pravi, najmanj stotič sem moral ponoviti, da nisem špijon, da nimam orožja...

Na večer so me spet uklenili in odgnali v drago jetnišnico, v opuščeni jetniški samostan. Znamenito ime: Via Gesuiti.

DRAG TOBAK?

VEDNO najfinejši tobak VEDNO najfinejša izdelava VEDNO Luckies ugajajo!

Za sto milijonov dolarjev vrednosti zrelih finih vrst turškega in domačega tobaka imajo spravljenega izdelovalci Lucky Strike

V finih skladiščih kakor je to — odprtih rahlih južnih sapam — se ogromna zaloga izbranih vrst turškega in domačega tobaka stara in meči...

"it's toasted"

ZA ZAŠCITO GRILA — ZA BOLJSI OKUS

Okrog polne sem bil zaslišan, to so pravi, najmanj stotič sem moral ponoviti, da nisem špijon, da nimam orožja...

Na večer so me spet uklenili in odgnali v drago jetnišnico, v opuščeni jetniški samostan. Znamenito ime: Via Gesuiti.

Mimil je teden. Mnika sta dva in še en dan. Vsak hip smo pričakovali odrešitve: poklica predsojdišče, pred Tribunale di guerra...

Se za mraka so nas neko jutro zbornali, po dva in dva uklenili rokob k roki, postavili v parih drug za drugega in uklenili se po sredi z dolgo verigo...

Kam? Zdrveli smo skozi zapuščene ulice proti severu. Dobro še spite! Mesto je utonilo za nami, v nezgotevi jutranji mrak so bobneli...

Že mnogo dni sem zaprt v podstrešju velike kaznišnice. Ostrigili in obrili so nas docela, okopali pod prhami, odvzeli oblake in nam doti spodnje perilo in rjuho...

Na izprehodu sem videl Šublja. Oba čakava, da naju pokličejo. Šuj vsak dan pride kdo iz pisarne v U-stom in čita imena srečnih, ki pridejo jutri pred sodišče...

Vendar! Poklicali so Šublja. — Stekel je v sredo krožice verige kaznjencev in se zastrmel čez priznovo hrbet v brzojavko. Paznik je prečital drugo ime — Cilamic! — N hče se ni oglasil, Šubelj mi je začel na svo moč dajati znamenje...

Zarano so nas spet uklenili in odvedli na postajo. V Trstu. Na zapeljivo se še poznajo lice od prvega transporta, zdaj si vnovič odrgnemo roke...

Stojm pred strganimi sodniki. — Okoli tleh niz sede častniki z visokimi odlikovanji. Temno zro. Brezbržno zro. To je že vse naprej do očeno. Zaradi lepšega vorašajo: — Ste čuli čistoženo? Črni, dobro. Imate kaj pripomniti? Ne, dobro. Ste čitite krivega? Da! Dobro. V imenu... na dve leti pogojnega zapora. Avanti! Naslednji.

Torej sodba v piči minuti — a čakati sem moral nanjo dolgih osem in dvajset let. Da, let! Časih je namreč dan kakor leto — in še dan!

POUČNE KNJIGE RAZNE POVESTI IN ROMANI PESMI IN POEZIJE

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 216 West 18th Street, New York

ZEMLJEVIDI

MOLITVENIKI

IGRE

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi

s velikimi stroški. Mno

go jih je, ki so radi sla-

bih razmer tako priza-

deti, da so nas naprosili,

da jih počakamo, zato

naj pa oni, katerim je

mogoče, poravnajo na-

ročnino točno.

Uprava "G. N."

MOLITVENIKI

SVETA URA v platno vez. 90 v fino usnje vez. 150 v najfinejšo usnje vez. 180 v najfinejšo usnje trda vez. 180

Hrvatski molitveniki: (tjeba jstarnost), fina vez. 1. Slava Bogu, a mir ljudem, fina vez. 150 najfinejša vez. 160

Angleški molitveniki: (za mladino) Child's Prayerbook v barvno platno vezano 30 v belo kožo vezano 110

POUČNE KNJIGE: Angleško slovensko berilo 2. Amerika in Amerikanci (Trunk) 5. Angeljska služba ali nauk kako se naj streže k sv. maši 10

Radio, osnovni pojmi iz Radio tehnike, vezano 2. broširano 1.75 Slovenska narodna mladina (obsega 452 strani) 1.50

Splošna Knjižnica: St. 3. (Ivan Rozman) Testament ljudska drama v 4 del. broš. 105 strani 35

Radio, osnovni pojmi iz Radio tehnike, vezano 2. broširano 1.75 Slovenska narodna mladina (obsega 452 strani) 1.50

POVESTI in ROMANI: Agitator (Kersnik) broš. 50 Andrej Hofer 50

POUČNE KNJIGE: Angleško slovensko berilo 2. Amerika in Amerikanci (Trunk) 5. Angeljska služba ali nauk kako se naj streže k sv. maši 10

Radio, osnovni pojmi iz Radio tehnike, vezano 2. broširano 1.75 Slovenska narodna mladina (obsega 452 strani) 1.50

Splošna Knjižnica: St. 3. (Ivan Rozman) Testament ljudska drama v 4 del. broš. 105 strani 35

Kako se sem jaz hikal (Alešovec) I. zvezek 60. Kako sem se jaz hikal (Alešovec) II. zv. 60. Kako sem se jaz hikal (Alešovec) III. zvezek 60.

POVESTI in ROMANI: Agitator (Kersnik) broš. 50 Andrej Hofer 50

POUČNE KNJIGE: Angleško slovensko berilo 2. Amerika in Amerikanci (Trunk) 5. Angeljska služba ali nauk kako se naj streže k sv. maši 10

Radio, osnovni pojmi iz Radio tehnike, vezano 2. broširano 1.75 Slovenska narodna mladina (obsega 452 strani) 1.50

Splošna Knjižnica: St. 3. (Ivan Rozman) Testament ljudska drama v 4 del. broš. 105 strani 35

Kako se sem jaz hikal (Alešovec) I. zvezek 60. Kako sem se jaz hikal (Alešovec) II. zv. 60. Kako sem se jaz hikal (Alešovec) III. zvezek 60.

POVESTI in ROMANI: Agitator (Kersnik) broš. 50 Andrej Hofer 50

POUČNE KNJIGE: Angleško slovensko berilo 2. Amerika in Amerikanci (Trunk) 5. Angeljska služba ali nauk kako se naj streže k sv. maši 10

Radio, osnovni pojmi iz Radio tehnike, vezano 2. broširano 1.75 Slovenska narodna mladina (obsega 452 strani) 1.50

Splošna Knjižnica: St. 3. (Ivan Rozman) Testament ljudska drama v 4 del. broš. 105 strani 35

Stranote vojne 50. Stiri smrti, 4. zv. 35. Smrt pred hišo 65. Stanley v Afriki 60.

POVESTI in ROMANI: Agitator (Kersnik) broš. 50 Andrej Hofer 50

POUČNE KNJIGE: Angleško slovensko berilo 2. Amerika in Amerikanci (Trunk) 5. Angeljska služba ali nauk kako se naj streže k sv. maši 10

Radio, osnovni pojmi iz Radio tehnike, vezano 2. broširano 1.75 Slovenska narodna mladina (obsega 452 strani) 1.50

Splošna Knjižnica: St. 3. (Ivan Rozman) Testament ljudska drama v 4 del. broš. 105 strani 35

Slovenski pisatelji II. zv.: Potresna povest, Moravske silke, Vojvoda Pero i Perica, Črtice 2.50. Tigrovi zobje 1. Tik za vrsto 70.

POVESTI in ROMANI: Agitator (Kersnik) broš. 50 Andrej Hofer 50

POUČNE KNJIGE: Angleško slovensko berilo 2. Amerika in Amerikanci (Trunk) 5. Angeljska služba ali nauk kako se naj streže k sv. maši 10

Radio, osnovni pojmi iz Radio tehnike, vezano 2. broširano 1.75 Slovenska narodna mladina (obsega 452 strani) 1.50

Splošna Knjižnica: St. 3. (Ivan Rozman) Testament ljudska drama v 4 del. broš. 105 strani 35

13. snopič. Vestalka, Smrt Marije Device, Marijin otrok 30. 14. snopič. Sv. Boštjan, Junaška deklica, Materin blagoslov 30.

CERKVENE PESMI: Domači glasi, Cerkvene pesmi za mešan zbor 1. 12. Tantum Ergo (Premrl) 50.

NOTE za KLAVIR: (Pavlič) Slovenska koralačnica: 10 zvezkov. Vsak zvezek po 30.

NOTE za CITRE: Koželjski: Poduk v igranju na citrah, 4 zvezki 8.50. Buri pridejo, Koralača 20.

NOTE za TAMBURICE: Slovenske narodne pesmi za tamburški zbor in petje (Bajuk) 1.30.

ZEMLJEVIDI: Stenski zemljevid Slovenije na močnim papirju s platnastimi pregibi 7.50.

ZEMLJEVIDI: Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky in Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Mississippi, Washington, Wyoming, vsaki po 30.

ADVERTISE in "GLAS NARODA" 216 W. 18 Street NEW YORK

KRATKA DNEVNA ZGODBA

A. AVERČENKO:

TELEFONSKA ZMEŠNJAVA

Zame je nekaj groznega, ako me ljubejše motijo pri delu.

Danes je zavonil telefon.

"Halo! Kaj je?"

"Tukaj pisarna pogrebnega zavoda 'Lepo in poceni'."

"Kaj bi radi?"

"Pravkar smo zvedeli, da se vam je prigodila nesreča."

"S kakšnega stališča," sem vprašal rahlo, "z vašega ali z mojega?"

"Kaj, prosim? Ne slišim."

"Pravim: kdo vam je to povedal?"

"Dovolite, taka izguba... Razumemo..."

"A kaj bi radi?"

"Ali dovolite, da pošljemo k vam našega zastopnika?"

"Prosimo! Ako nima kakšnega opravila in ima urico prostega časa..."

"Dovolite! Naše gedo je: vse za klijente!"

"Krasno geslo."

"Kdor je imel z nami enkrat opraviti, ostane vedno naš odjemalec."

"Prav gotovo," sem pritrtil; "lahko si mislim, da se tudi jaz ne izognem temu."

"Kaj pravite?"

"Pravim: na svidenje!"

Karkoli je ustvarila narava, je obdarila s posebnimi, vsaki stvari lastnimi znaki, in noree je tisti, kdor bi hotel podirati ta znamenja.

Zastopnik je stopil v mojo pisarno, se globoko priklonil, zabliskal s kovinasto zapono in me vzpodbodel: "Potolažite se!"

"Sedite!" sem vzpodbodel jaz njega. "Jako rad bi vam s čim postregel."

"Nas vse to čaka!" je omenil neodločno.

"Enega prej, drugega pozneje," sem dopolnil, kako se spodobi.

"Tako je," je pritrtil. "In povprašujemo se, čemu je človek živ."

Jaz sem vzdihnil.

"Iz prsti si, kakor pravimo, in v prvi se zopet povrneš."

"Kaj hočemo? Potolažite se!"

Umaknil je in previdno vprašal, da bi poskusil neznan položaj: Ali je bil kdo od vaših sorodnikov?"

"Seveda. Od svojega rojstnega dne."

"Aj! Otrok?"

"Gotovo otrok."

"Fantek, deklica?"

"Ako že moramo izbirati med tema dvema oddelkoma, se je bolj bližal dplkici."

"Prijetno ji bo tam. Dete se ni moglo grešiti, zato ga čaka angelško življenje."

"O, ko bi mi kdo mogel biti porok za to!" sem vzdihnil. "Jaz imam nekaj vzrokov, iz katerih sklepam, da je dosti grešila v svojem življenju."

"Prosimo vas! Kakšne grehe pa je mogla imeti? Ali vas je včasih žalostila s svojo porečnostjo, da ste morali biti hudi na otroka?"

"Preveč se ji sladkate, ako jo imenujete otroka," sem dejal. "Res je, da se je delala mlajšjo, čeprav je že doživela šest in trideset pomlad."

"Šest in trideset let?" se je začudil zastopnik. "Saj ste vendar rekli, da je otrok."

"To ponavljam tudi sedaj. Ženske, dragi moj, imajo na sebi dosti otroškega."

"Potolažite se!" je dejal zastopnik. "Izgrubiti ljubljeno ženo,

to je velika žalost, a ni treba obpati. Obup je velik greh."

"Mislim, da nisem deležen tega greha."

"Kadar vam bo le preveč težko, zatecite se k molitvi. Molitev olajša dušo in tudi njej bo lažje."

"Hvala vam. Vaši nasveti so znane zdravilni balzam."

"Vsak ima svojo dolžnost," je rekel skromno. "A še nekaj vam povim: živite v upanju, da se bosta nekoč še videla. Prej ali slej, vsak človek mora umreti. Ako prej umrje, manj greši, ako umrje pozneje ima več grehov..."

"Sorazmerno z leti," sme vzdihnil.

"Sorazmerno! Potolažite se! — Prve minute po izgubi so hude, pozneje pa človek počasi vse pozabi... Utegnete naleteti na drugo, se zaljubiti — in še srečni boste. In tudi to upam, da vam vaša draga pokojnica ne odreče svojega pomrtnega soglasanja k vaši novi sreči —"

"No, mislim, da se ne bo zmenila za take stvari. Ravno narobe, ves čas svojega življenja me je hotela oženiti."

"No vidite, končno to ni nič takega. Sedaj ima to drugačno podoba, nego prej. Čeprav ste jo ljubili kot ženo, ji bo vendarle odpuščeno brez poroke."

"Zmotili ste se nekoliko," sem se žalostno nasmehnil. "Nikdar je nisem ljubil kot ženo. A bila mi je dobra teta."

"Oprostite, nisem vas razumel. Izgubil iste torej svojo drago teto?"

"Zalibog!"

"Je že tako! Vsi moramo tja, roben človek ne uide svoji usodi. Res da je žalostno izgubiti teto, a še hušje je, izgubiti ljubljeno ženo, otroka."

"Res je," sem se nasmehnil s silno žalostjo. "Tet je dosti, žena pa samo ena."

"Kaj neda? Je oživel zastopnik. "A razloček je tudi med teto in teto. Človek naleti včasih na teto, da je groza!"

"Imate prav — na pravo coprnico," sem mu pritrtil.

"Ha, ha! Res je. A prav resnično vam povem: včasih se dogodi da je marsikateri izmed naših odjemalcev vesel, ako je šla njegova teta v krtovo deželo."

"Kaj ste rekli? To je zanimivo."

"Pa še kako zanimivo! Prideš k njemu pa naročilo, no, in mu seveda rečeš: 'Potolažite se!' ali kaj podobnega, on pa vas nahrudi: — 'Sami se potolažite!'"

"Ha — ha — ha!"

"He — he — he! Pri nekaterih pogrebih se vse smeje. Posebno, ako je bila teta bogata in je zapustila dobršen kupček denarja."

"Pomislite, moja rajnika teta je imela isto načelo: zapustila mi je štiristo tisoč."

"Oj, vi navihanec!" se je zasmel zastopnik ter me potrkal po rami. "Jaz pa si tu prizadevam, da bi ga potolažil. No, čestitam, čestitam! S takim kapitalom se lahko vse pripravi, kakor se spodobi."

"Saj tudi je vse, kakor se spodobi!" sem pomiril zastopnika. — "Vse je v redu, in jaz, kakor vidite, s svojim zgledom ne delam vtisa neustojljivega sorodnika."

"He — he — he! Prijetno je delati kupčije s takimi odjemalci! Veste, saj tudi mi nisimo brez srca, smo tudi ljudje... In kadar človek sili k odptemu grobu, ali kadar si hoče razbiti glavo ob bližnjem spomeniku, je tudi nam nezno težko, ko moramo to gledati."

"Svojo glavo zastavim," sem opomnil, "da tisti spomenik še ni izklesan, ki bi meni grozil s smrtno."

"He — he... Dovolite, da vzamem mero?"

"Kakšno mero?"

"Za rakev, prosim."

"Zakaj pa? Zame mero jemati je še prekmalu, za teto pa že prepozno."

"Zakaj pozno? Malenkost! Rajnika gotovo leži v sosednji sobi?"

"Ne, kaj pa mislite?! Bog ne daj! Ni je tu."

"Torej čaka v drugem stanovanju?"

"Mislim, da ni njena lastnost na kaj čakati — na karkoli."

Zastopnik je vstal, me nemirno pogledal in vprašal: "Dovolite vendar... Vaša teta... je vendar umrla?"

"O, prisežem vam na to."

"Treba ji bo vendar pogreba in rakeve?"

"Kako bi vam to povedal... Mislim, da se za pogreb ne zmeni dosti, a rakev? — Nove, lepe rakeve bi potrebovala! Sicer pa ne vem, kako je?"

"O, prosim! Mi imamo same nove rakeve."

"Vi... — sem pomežikal. "Pri njej pa je to nekaj drugega. Mislim, da bi ne ugovarjala, ako bi

tisto svojo staro razvalino zamenjala za novo rakev?"

"Dovolite, dovolite..." je ves zmešan dejal zastopnik ter si drgnil galvo. "Pravite, da je vaša teta umrla... Kdaj je umrla?"

"Pred tremi leti. Potolažite se!"

"Zakaj pa ste me poklicali semkaj?"

"Kdo vas je klical? Vaša pisarna je sama meni pozvonila in mi ponudila, da vas pošlje sem."

"A vi me zadržujete pri delu..."

"Tudi vaša pisarna je mene motala pri delu. Sicer pa vas ne razumem: namesto da bi se veselili, da je pri meni vse v redu, kričite name, da tu ni mrliča... Potolažite se!"

"Nikoli več me ne bo k vam!" je zagodrnjal možko in iskal klubuk.

"O, kako si želim tega! Veste, naše koristi si preveč nasprotujejo: kar je za nas slabo, je za vas dobro!"

"Pasje življenje!" je zarentačil zastopnik pogrebnega zavoda, mi obrnil hrbet ter po nepotrebnem še enkrat, kazoč mi kovinasto zapono, ponovil: "Pasje življenje!"

"Pa vendar lepše nego smrt!" sem se modro izrazil ter ga spremlil do vrat.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno da kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Razpajo opomine in račune smo razpisali za Novo leto in ker bi želeli, da nam prihranite toliko nepotrebnega dela in stroškov, zato Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno paravnari. Pošljite jo naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so opravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

- CALIFORNIA:**
San Francisco, Jacob Laushin
COLORADO:
Pueblo, Peter Cullig, A. Saftic
Walsenburg, M. J. Bayuk
INDIANA:
Indianapolis, Louš Banich
ILLINOIS:
Aurora, Mary Butcher
Chicago, J. Bevič, J. Luknaich
Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Mary Bamblich, Joseph Hrovat
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Jože Zelenc
KANSAS:
Girard, Agnes Močnik
Kansas City, Frank Žagar
MARYLAND:
Kittymiller, Fr. Vodopivec
Steyer, J. Černe (za Penna. W. Va. in Md.)
MICHIGAN:
Detroit, Frank Stular
MINNESOTA:
Chisholm, Frank Gonze
Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula
Eveleth, Louis Gonze
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povše
Virginia, Frank Hrvatlich
MONTANA:
Roundup, M. M. Panian
Washoe, L. Champa
NEBRASKA:
Omaha, P. Broderick
NEW YORK:
Gowanda, Karl Strniša
Little Falls, Frank Maslo
OHIO:
Barberton, John Balant, Joe Hill
Frank Troha
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Slapnik
Euclid, F. Bajt
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumšč
Warren, Mrs. F. Rachar
Youngstown, Anton Kikely
OREGON:
Oregon City, Ore., J. Koblar
PENNSYLVANIA:
Ambridge, Frank Jakše
Braddock, J. A. Germ
Broughton, Anton Ipavec
Claridge, Anton Jerina
Conemaugh, J. Brezovec
Elport, J. Previč, Louis Supančič
Farral, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin
Greensburg, Frank Novak
Johnstown, John Polantz
Kraze, Ant. Taušelj
Luzerne, Frank Balloch
Mánor, Fr. Demšar
Meadow Lands, J. Koprivšek
Midway, John Žust
Moon Run, Frank Podmilšek
Pittsburgh in vso okolico, Vito Arh
Pittsburgh, J. Pogačar
Presto, F. B. Demšar
Reading, J. Pendirc
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, J. Skerlj, Fr. Schitker
West Newton, Joseph Jovan
WISCONSIN:
Milwaukee, West Allis, Frank Skot
Sheboygan, Leo Majcan
WYOMING:
Rock Springs, Louis Taučhar
Diamondville, Joe Kotich
- Vsak zastopnik izosa potrdilo za sveto, katero je prejel. Zastopnik roje kem toplo priporočamo.
- UPRAVA "GLAS NARODA"

NAJSTRAŠNEJŠA REKA NA SVETU

Avgusta meseca je dolino ob Huangho obiskala strašna povodenj, pri kateri je izgubilo življenje okoli 50.000 Kitajcev. Poročila potrjujejo mnenje, da je veloletok Huangho najstrašnejša reka na svetu. Od leta 602 pr. Kr. je svoje ustje 10-krat menjala, in sicer v severni širini od 33,5—39 stopinj. Do leta 1852 se je reka Huangho zlivala v Rmno morje. Po tem letu se zliiva v zaliv Čili. Razdalja med nekdanjim in sedanjim ustjem znaša 450 km. Ako pomislimo, kakšna daljava je to, si lahko saj približno predočimo, kakšno škodo je reka napravila in kako velik kompleks ozemlja je popolnoma uničila.

Pri četošnji povodnji se je zdelo, kakor da se hoče Huangho obrniti v strugo, pa kateri je tekla do leta 1852. K sreči ni prišlo tako daleč. Kljub temu lahko govorimo v nenavadni katastrofi. Misijonarji Franc Giot, Karel Syga in Karel Weber so pričobili tje dni v misijonskih zvezkih podrobna poročila o tej silni nesreči. O. Giot S. V. piše med drugim:

"V času poplave sem bil skoraj neprestano na jezui in videl sem revščino, kakršne še nikoli. Treba je vedeti, da je jez oddaljen od redne struge reke nič manj kakor 15 km. V tem rastoru med jezom in reko stoji neštivilne vasi, raztezajo se polja z najboljšo zemljo. Vse te vasi je voda uničila v nekaj dneh. Večno jih je zagrnula voda, jih podrli, druge je zopet zasul pesek. Polja so pokrita z gradim blatom in če je kje ostalo kaj žita, je neuporabno. Živina je po večini poginila v vodi ali pa radi lakote. Ko so se ljudje vrnili, so po 3, 4, 5 in tudi 6 dni čepeli na razvalinah svojih domov, ne da bi kaj jedli. Kdor je imel s sabo morda kaj pšenice, jo je pričel zobati, drugi so zopet jedli melone, ki jih je pustila voda. Nikjer ni bilo pitne vode, povsod samo debelo rmeno blato. Brez hrane, brez pičice in ne da bi spali ne pomohi ne podnevi, so ti nesrečni ljudje v dežju in tudi v vlažnih nočeh preživeli smelne dni. Bil sem na jezui, imel sem s seboj nekaj kruha, ki sem ga razdelil med reveže. Videl sem prizore, ki so mi trzali srce. Tri dni sem se trudil, dokler nisem končno za 35 dolarjev dobil na posodo ladjo, s katero sem rešil saj nekaj Kitajcev. Sele, ko sem se z ladjo odpeljal od jezua, sem mogel spoznati, kako strašna je takšna vodna katastrofa. Samo v mojem okraju je reševalo nesrečne ljudi 30 ladij noč in dan. Vsaka ladja je prijeljala s seboj na obrežje 50—100 rešencev. Mnogi od teh so se s svojo usodo vdanu sprizajzili, drugi zopet jočejo, otroci vpijejo in vzdihujejo. Ženske vidijo, kako se v lahki obleki, ki je vsa mokra in pokrita z gradim blatom, vlečejo iz močvirja in nosijo na rokah bolne in lačne otroke. Tiščijo jih na prsih in v naročju. Tega prizora ne prenese naben mož. Toda ko človek sliši mlade in močne fante, ribiče in

krepke može ter starčke jokati in vzdihovati od bolečin, tedaj mu odpovedo noge in mezek.

Dne 15. avgusta so pričele vode upadati in tupatom so se kmalu pojavile prve sipine iz vode. Sam pesek! To ni tisti pesek, ki vsebuje saj nekaj rodovitne zemlje, temveč sam gorski pesek. Šele zdaj, ko so vode upadle, se prikaže nesreča v vsej goloti. Rodovitna zemlja je pokrita s plastjo peska, ki je 3 m debela. In to v razdalji 15 km na obeh obrežjih silnega Huangho. Nikdar nisem prej mislil, da je mogoče v tako kratkem času uničiti toliko ljudi. Skrbni me tudi usoda misijonov in škoda, ki je zadelo. Do 15—20 misijonskih postaj je bilo samo v mojem okraju uničenih. V pesek so zakopane tudi cerkvice. Mnogo kristjanov je prišlo k meni v mesto Linče iskat prvo pomoč. Po večini pa se kristjani sploh niso pokazali. Kam so šli. Mogoče so se preselili v Honan. Slišal sem tudi od drugih, da se sploh ne nameravajo vrniti, saj so se zgubili. Morda bodo sami berečili, ali pojdejo za delavce k posvetnikom v druge kraje. Ko mislim, kako množica bednih kristjanov išče kruha in obleke, brez vsake podpore, mi je hudo pri srcu.

V eni družini umrlo za grižo pet otrok.

V vasi Dol, Selea, obč. Dobruč, se je pojavila pred kratkim griža. Obiskala je skoro vsako hišo in povzročila obilo gorja in tapljenja med ljudstvom. Otrokom je iztrgala dobre očete in matere ter staršem pa ljubljene otroke. Neusmiljena je bila v mnogih hišah. Najhušje je udarila Anžlovarjevo družino. Napašla je vseh 7 otrok in jih dosegla 5 umorila. Dva brata se še borita s smrtno v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji. Le oče in mati sta še ostala doma.

CENA DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko Berilo

ENGLISH SLOVENE READER

STANE SAMO \$2

Naročite ga pri —

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET NEW YORK CITY

Kdo si ne želi domov?

VSAKDO lahko sedaj z malimi stroški potuje v domovino in se neovirano vrne nazaj.

Moderni parniki Vam nudijo vso postrežbo, in kdor je od veččega zastopnika pravilno poučen, mu je potovanja zabava.

Pri nas lahko kupite vozne liste za vse parnike.

Vsa pojasnila za dobavo potnih listov, affidavitov; če želite dobiti sorodnika iz starega kraja, kakor tudi vse druge informacije, d a m o vsakomur brezplačno.

Pišite nam!

SLOVENIC PUBLISHING Co.

Travel Bureau

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Mi zastopamo vse parobrodne družbe.

Vsakovrstne KNJIGE

POUČNE KNJIGE

POVESTI in ROMANI

SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

POPOLEN CENIK JE PRIBIČEN V TEM LISTU VSAKI TEDEN

POSESTVO 26 AKROV

Je napredaj radi smrti gospodarja v bližini dveh milj od Lindbergh posestva po zelo ugodnim pogoj. Zidana hiša, elektrika, nov blev, krave, prečišči, kološči, sledenj z orodjem, 35 sadnih dreves, 300 vinskih trt, tekoča voda in tank za 5000 galon. Pokojni je imel dobre dohodke od kmetištva in pa letovištarjev. Cena \$4000. Nadaljna pojasnila daje Valentin Orček, ml., 70 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

Gospa REGINA Roman iz življenja: ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

84

Nisem vaš sodnik; zelo vas pomilujem, toda vaših občutkov vam ne vračam in to naj vam bo dovolj. Noben mož ne bo stegnil svojih rok po ženski, ki se mu ne daruje rada.

— Tomi! To meni! Ko bi le imela pri sebi kako orožje, da bi vas mogla ustreliti!

— Tom mirno skomigne z rameni. — Zelo dobro je, da nimate orožja, ker bi se vrgli v nesrečo. Zaradi vas sem prosil, da zapustite mojo hišo, kajti, če ne morete obvladati svojih občutkov, se boste vedno znova vznemirjali in boste se zboleli.

— Georgina se hripavo nasmeje, se udari s stisnjenimi pestmi na usta ter si grize zapestje.

— Sovražim vas — sovražim vas! — se ji izvije iz ust ter skoro divje gleda okoli sebe.

— Tom, ki se mu je ta prizor zdel že premučen, pravi mirno: — To mi je ljubše, kot pa bi me ljubili. Kaj bi z vašo ljubeznijo, ne vem; z vašim sovraštvom pa bom že opravil.

— Georgina ga še nekaj časa gleda z zaračevimi očmi, nato pa se obrne in naglo odide. V hišo ni več stopila, skoči v avtomobil, ne da bi oblekla plašč, ter se naglo odpelje.

— Počasi se vrne Tom v hišo. Ta prizor z Georgino ga je bolj razburil, kot je kazal. Močemu ni lahko ubraniti se ženski strasti, katere še ni počel. In da bi se je rešil, se je kazal bolj brezobziren, kot je hotel biti. Baš se je tudi, da bi v svoji razburjenosti napravila kakor večjo neumnost.

— Tako pride v slabem razpoloženju v hišo. Danes ni poklical Uršike — bi jo mu je, kot bi še vedno vela okoli njega nečista sapa nebrzdane strasti. Skoro mu je bilo ljubo, ko mu je teta Greta povedala da Urška zaradi hudega glavobola ne bo h kosilu. Toda navzlic temu mu je je primanjkovalo in je sedel nasproti teti Greti zelo redkobeseden, kar ni bila njegova navada.

— Stara gospa ga gleda polna skrbi.

— Zdi se mi, da tudi tebi ni posebno dobro, Tom; izgledaš blede in utrujen.

— Tom globoko vzdihne.

— Oprostite, ako sem danes slab družabnik — toda imel sem zelo neprijeten dogodek.

— Teta ga radovedno pogleda.

— Na bržce z Georgino Donaldovo? Bila je tu v hiši in je vprašala po tebi. Povedala sem ji, da si na polju, da pa se boš kmalu vrnil. Nato vpraša po Urški in je odšla, da jo poišče v parku, toda na svoj čabni način mi je že rekla, predno je šla iz hiše: — Danes pa me morate povabiti na kosilo, drugače ne dobim ničesar jesti, ker bom prišla prepozno domov. — Pa na tako neno govorjenje sem že navajena, toda, ker se je že odpeljala, ne da bi se bila še enkrat pokarala, in ker je prišla iz iste smeri, kot takoj nato tudi ti, tedaj mi ni treba prav posebno veliko bistroumnosti, da vem, da si jo srečal.

— Da, tako je teta, — pravi Tom. Več ji ni povedal. In skušena gospa pa tudi več dalje ne izprašuje, temveč samo pravi:

— Čudne navade imajo te moderne ženske in dekleta. In Georgina, kolikor jo poznam, je najbolj čudna in zoprna. Nikakor ne vidim rada, da se vedno sili v Urškino družbo in veseli me, da se je Urška kolikor mogoče ogiblje. Pred vsem se vedno bojim, da se bo Georgina nekega dne v svoji neumnosti Urški izdala, da leta za teboj.

— Niti stara gospa, niti Tom nista slutila, da je Urška dobro vedela za to "letanje" in je vsled tega v divjem obupu ležala v svoji sobi. Tom samo pravi mirno, pa odločno:

— Teta, moreš biti brez skrbi; Georgina ne bo nikdar več prišla v Langenfurt.

— Tedaj je teta vedela, da je moralo med Tomom in Georgino priti do česa, za nastopa in da je bil Tom jasen v svojih besedah. In teta se odloči:

— To je tudi boljše tako, toda zaradi tega ni treba biti potrpečljiv. Oč njene prijateljstva nisimo imeli nikake koristi.

— Po ko liu odide Tom v svojo pisarno; prej pa mu je morala tega obljubiti, da bo še enkrat pogledala za Urško.

— Počasi se vrne Tom v hišo. Ta prizor z Georgino ga je bolj razburil, kot je kazal. Močemu ni lahko ubraniti se ženski strasti, katere še ni počel. In da bi se je rešil, se je kazal bolj brezobziren, kot je hotel biti. Baš se je tudi, da bi v svoji razburjenosti napravila kakor večjo neumnost.

— Tako pride v slabem razpoloženju v hišo. Danes ni poklical Uršike — bi jo mu je, kot bi še vedno vela okoli njega nečista sapa nebrzdane strasti. Skoro mu je bilo ljubo, ko mu je teta Greta povedala da Urška zaradi hudega glavobola ne bo h kosilu. Toda navzlic temu mu je je primanjkovalo in je sedel nasproti teti Greti zelo redkobeseden, kar ni bila njegova navada.

— Stara gospa ga gleda polna skrbi.

— Zdi se mi, da tudi tebi ni posebno dobro, Tom; izgledaš blede in utrujen.

— Tom globoko vzdihne.

— Oprostite, ako sem danes slab družabnik — toda imel sem zelo neprijeten dogodek.

— Teta ga radovedno pogleda.

— Na bržce z Georgino Donaldovo? Bila je tu v hiši in je vprašala po tebi. Povedala sem ji, da si na polju, da pa se boš kmalu vrnil. Nato vpraša po Urški in je odšla, da jo poišče v parku, toda na svoj čabni način mi je že rekla, predno je šla iz hiše: — Danes pa me morate povabiti na kosilo, drugače ne dobim ničesar jesti, ker bom prišla prepozno domov. — Pa na tako neno govorjenje sem že navajena, toda, ker se je že odpeljala, ne da bi se bila še enkrat pokarala, in ker je prišla iz iste smeri, kot takoj nato tudi ti, tedaj mi ni treba prav posebno veliko bistroumnosti, da vem, da si jo srečal.

— Da, tako je teta, — pravi Tom. Več ji ni povedal. In skušena gospa pa tudi več dalje ne izprašuje, temveč samo pravi:

— Čudne navade imajo te moderne ženske in dekleta. In Georgina, kolikor jo poznam, je najbolj čudna in zoprna. Nikakor ne vidim rada, da se vedno sili v Urškino družbo in veseli me, da se je Urška kolikor mogoče ogiblje. Pred vsem se vedno bojim, da se bo Georgina nekega dne v svoji neumnosti Urški izdala, da leta za teboj.

— Niti stara gospa, niti Tom nista slutila, da je Urška dobro vedela za to "letanje" in je vsled tega v divjem obupu ležala v svoji sobi. Tom samo pravi mirno, pa odločno:

— Teta, moreš biti brez skrbi; Georgina ne bo nikdar več prišla v Langenfurt.

— Tedaj je teta vedela, da je moralo med Tomom in Georgino priti do česa, za nastopa in da je bil Tom jasen v svojih besedah. In teta se odloči:

— To je tudi boljše tako, toda zaradi tega ni treba biti potrpečljiv. Oč njene prijateljstva nisimo imeli nikake koristi.

— Prosim. Ali mi imate kaj povedati? — Hvala. Moja zadeva se tiče vaše varovanke gospice Urške Kronekove, gospod Reiner. Tom se zgane, sree mu burno utriplje in začuti, da je premenil barvo. Sedaj je prišlo, česar si je že dolgo bal, si misli in stisne zobe. Z vsemi svojimi močmi se sili, da bi saj na zunaj obdržal mirnost. — Kaj mi imate tedaj kot varuhu moje varovanke povedati? Dr. Nimrod še za trenutek omaguje, nato pa se zravna in pravi: — Brez ovinkov, gospod Reiner, vas prosim za roko vaše varovanke, gospice Urške Kronekove. Tom nekaj časa molči in dr. Nimrod ni slutil, kaj je moral Tom v svojem srečnem premagati. Tom je moral divji občutek šele zaдушiti in pri tem si je moral misliti: Od Georgine Donaldove si tuji sam zahteval zatajevanje, četudi si videl, da jo je stresala strast. Sedaj pokaži, da si mož in da imaš pravico zahtevati tako zatajevanje. In to mu pomaga preko najhujšega. In tedaj pravi nekoliko hripavo, pa mirno: (Dalje prihodnjič.)

BRATA MALI PRED SODIŠČEM

(Dalje.)

Andrej je tudi priznal, da je pisarja njegova, ter pravi, da mu jo je Golmajer Marija odvzela ba je kmalu po poroki ter jo šele sedaj spet izročila njegovemu bratu Antonu. Temu je namreč on sam povedal, da njegovo pištočo hrani Golmajerjeva. Po umoru z bratom Antonom nista govorila nič več, kar se je Anton takoj odpejal na njegovem kolezu po dogovoru proti Litiji. Med potjo je Anton dogovorito vrgel proč tudi nož in masko. Maskiran je bil torej Anton, ki je masko prinesel s seboj. Namen umora je bil ta, da bi Andrej postal vdovec in se potem lahko oženil z Golmajerjevo, s katero je imel že poprej razmerje. Tudi po poroki je še pogosto zahajal k nji in se mu je skoraj do umora udajala. Golmajerjevi je večkrat razlagal, da bi se dal ločiti od žene, češ, da ima Golmajerjevo rajši, dočim njegova žena baje ni bila povsem zdrava. Predno se je z Amalijo poročil, je Golmajerjevi namreč, da je Amalija z njim v drugem stanju, kar pa ni bilo res. Že takrat mu je Golmajerjeva nasvetovala, naj bi prirodu Amaliji napravila kaj takega, da bi na porodu umrla. Ko pa je pozneje Golmajerjevi tožil, da s svojo ženo ni srečen in bi se najraje ločil, mu je Golmajerjeva to odsvetovala, prav tako resno ga je pa neprestano tudi nagovarjala, naj se svoje žene kakorkoli iznebi, da postane vdovec in se lahko vzameta. Ko je bil 11. marca izpuščen iz preiskovalnega zapora v Ljubljani, je šel najprej k svoji sestri Dolžini, Marjani v Kranj, nato pa domov na Golnik, kjer je prenočil pri Golmajerjevi in ji izjavil, da sedaj ne bo več šel k svoji ženi, češ, da je to ženi tudi pisмено sporočil. Pri tem mu je Golmajerjeva svetovala, naj raje lobi zanesljivega človeka, ki bo fingiral roparski napad in Amalijo ustrelil, njega pa le lahko obstreli. Takoj drugi dan je šel k Antonu in med štirimi očmi vprašal, če bi hotel priti k sv. Roku in umoriti ženo, kakor sta se dogovorila z Golmajerjevo. Bratu je obljubil za to uslugo plačati pomeje tako nagrado, da bi si lahko kupil kje malo posestvo.

Anton je bil s tem načrtom takoj zadovoljen in v kratkem sta bila dogovorjena v vseh podrobnostih naklopa. Po Andrejevem naročilu je dobil Anton od Golmajerjeve tudi Andrejev samovres že kakih 14 dni pred umorom, kar mu je Anton tudi povedal, da je Andrej prišel k sv. Roku in umoriti ženo, kakor sta se dogovorila z Golmajerjevo. Bratu je obljubil za to uslugo plačati pomeje tako nagrado, da bi si lahko kupil kje malo posestvo. Anton je bil s tem načrtom takoj zadovoljen in v kratkem sta bila dogovorjena v vseh podrobnostih naklopa. Po Andrejevem naročilu je dobil Anton od Golmajerjeve tudi Andrejev samovres že kakih 14 dni pred umorom, kar mu je Anton tudi povedal, da je Andrej prišel k sv. Roku in umoriti ženo, kakor sta se dogovorila z Golmajerjevo. Bratu je obljubil za to uslugo plačati pomeje tako nagrado, da bi si lahko kupil kje malo posestvo.

Anton je bil s tem načrtom takoj zadovoljen in v kratkem sta bila dogovorjena v vseh podrobnostih naklopa. Po Andrejevem naročilu je dobil Anton od Golmajerjeve tudi Andrejev samovres že kakih 14 dni pred umorom, kar mu je Anton tudi povedal, da je Andrej prišel k sv. Roku in umoriti ženo, kakor sta se dogovorila z Golmajerjevo. Bratu je obljubil za to uslugo plačati pomeje tako nagrado, da bi si lahko kupil kje malo posestvo.

Anton je bil s tem načrtom takoj zadovoljen in v kratkem sta bila dogovorjena v vseh podrobnostih naklopa. Po Andrejevem naročilu je dobil Anton od Golmajerjeve tudi Andrejev samovres že kakih 14 dni pred umorom, kar mu je Anton tudi povedal, da je Andrej prišel k sv. Roku in umoriti ženo, kakor sta se dogovorila z Golmajerjevo. Bratu je obljubil za to uslugo plačati pomeje tako nagrado, da bi si lahko kupil kje malo posestvo.

Anton je bil s tem načrtom takoj zadovoljen in v kratkem sta bila dogovorjena v vseh podrobnostih naklopa. Po Andrejevem naročilu je dobil Anton od Golmajerjeve tudi Andrejev samovres že kakih 14 dni pred umorom, kar mu je Anton tudi povedal, da je Andrej prišel k sv. Roku in umoriti ženo, kakor sta se dogovorila z Golmajerjevo. Bratu je obljubil za to uslugo plačati pomeje tako nagrado, da bi si lahko kupil kje malo posestvo.

Anton je bil s tem načrtom takoj zadovoljen in v kratkem sta bila dogovorjena v vseh podrobnostih naklopa. Po Andrejevem naročilu je dobil Anton od Golmajerjeve tudi Andrejev samovres že kakih 14 dni pred umorom, kar mu je Anton tudi povedal, da je Andrej prišel k sv. Roku in umoriti ženo, kakor sta se dogovorila z Golmajerjevo. Bratu je obljubil za to uslugo plačati pomeje tako nagrado, da bi si lahko kupil kje malo posestvo.

bil le v spodnji obleki. Takoj je proti Andreju sprožil revolver, ki pa se ni vžgal in ga je zato staknil v žep in iz njega potegnil nož katerega mu je Andrej prejšnji dan prinesel v skrivališče, da bi rezal klobaso. V levi roki je Anton držal električno žepno svetilko, ki jo je prinesel s seboj in v trenutku, ko se je izmuznil Andreju iz sobe, je Anton odprl žepni nož ter skočil k Amaliji, ki je takoj zavpila: "Saj te poznam!" Skočila je iz postelje, Anton pa je zamahnil z nožem in jo zažgal.

Vsekaži je po njej na slepo, ne da bi mogel povedati, ali je meril ravno na vrat ali kam drugam. V naglici tudi ni pazil, če se je Amalija branila, vendar pa domneva, da se je, kar jo je večkrat obrezal tudi drugod. Pri tem dejanju se je tudi on poškodoval na levi roki. Po dejanju je skočil na bravo kolo, a pištole in otroško kapičo, katero je imel na glavi in jo je v ta namen vzel doma nekje lekleki, prav tako pa tudi masko, ki mu jo je izročil brat, pa je po tem ko se odeepi stranska cesta od glavne v Litijo, zakopal pri prvem stebru kolesa tik ob cesti. Nož je vrgel proč ob potoku. Vse to se je na podlagi policijskih izved izkazalo za resnično, ker so vse predmete našli na pokazanih mestih.

To priznanje je Anton 10. julija spet preklel in začel zatirjati, da je Amalijo usmrtil Andrej, sam pa da mu je pri tem pomagal le pri fingiranju roparskega ropada. Svoj zagovor je skušal utemeljiti s pojasnilom, češ, da bi Amalijo gotovo ustrelil s samokresom, ki ga je imel od Golmajerjeve, nikakor bi je pa ne zažgal z nožem, katerega je obdržal Andrej, ki je z njim usmrtil svojo ženo. Dne 23. avgusta se je pa Anton spet povrnil k prvotnemu priznanju, da je umoril Amalijo ter ipovedal, da je svoje priznanje zadnjič preklel le iz strahu pred smrtno obsobo in veščim. Vtrajal je pri tem, da ga je k umoru pričela nagovarjati Golmajerjeva že kake tri mesece poprej, ter dodal, da za vzroke ni izpraševal, ker mu je bilo znano, da je bila Golmajerjeva pred poroko in Andrejevem naročilu ustrelil Amalijo, Andreja pa le lahko poškodoval. Golmajerjeva mu je obenem dala tudi še nekaj slivovke in pa masko za obraz, rekoč naj jo natakne, da ga nihče ne bi spoznal, a slivovko naj popije, da bo bolj korajzen.

Z Golmajerjevo sta o tem govorila že dvakrat poprej in je bil popolnoma prepričan, da je stvar med njo in Andrejem končno javno sklenjena in dogovorjena. Zlasti ga je po tem potrdilo pisмено povabilo brata v Št. Vid. Sicer se je že nekoliko obotavljal, češ, da si kaj takega ne upa storiti, Golmajerjeva ga je pa podkrepila s tem, da to ni nič hudega, ker človek itak nima duše in je vseeno, če jo ubije, ker je to prav tako, kakor da bi ubil žival". Golmajerjeva se je večkrat sovražno izražala o Andrejevi ženi, njemu je pa dejala, da mu da tudi vse svoje premoženje, samo "da bo tega hudiča spravil proč". Res mu je v ta namen pomagala izdajala najmanj okrog 1500 Din. Anton je tudi izrečno priznal, da je Amalijo umoril iz koristljubja, ker sta mu Golmajerjeva in Andrej obljubljala bogato nagrado, ki bo lahko z njo izhajal vse življenje. Andrej mu je obljubil kupiti celo malo posestev.

Ko se je Anton z večernim vlakom pripeljal v Št. Vid, ga je Andrej čakal doma pri večnih vratih in takoj peljal na senco, kamor mu je potem dva dni nosil hrano in pijačo. V torek zvečer 25. aprila v mraku je prišel Andrej in mu naročil, naj takoj zaspi, ker bo moral zgodaj vstati, po polnoči pa naj postavi prvo lestvo k lini ob zid hiše blizu državne ceste, drugo pa h hodniku gospodarskega postopja. Ko je Anton zahteval pojasnilo, čemu vse to je Andrej odbil, češ, da se mu mudi in ga domači že kličejo spat. Drugo jutro okoli pol treh je Anton videl Andreja hoditi okrog hiše, ko je že postavil obe lestvi, kakor je Andrej naročil. Ker se v hiši ni spoznal, je Anton najprej prišel v Aničino sobo, kakor je brat naročil, da naj jo prestraši in vpraša, kje ima oče dncar. Ko je to storil, je šel proti spalnici ter pri vratih srečal brata, ki je

SLOVENIC PUBLISHING CO. TRAVEL BUREAU 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y. PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

Z A B O Ž I Č Potujte v Slovenijo preko Havre z našimi osebno vodeni izleti na modernem ekspresnem parniku — "ILE DE FRANCE" 25. NOVEMBRA—16. DECEMBRA a 11 NA KRASNEM NOVEM PARNIKU "CHAMPLAIN" 2. DECEMBRA Čiste, moderne kabine. Dobra služba. NIZKE CENE ZA VSE DELE SLOVENIJE Za pojasnila in karte vprašajte pri naših zastopnikih French Line 19 STATE ST., NEW YORK, N. Y.

Table with shipping schedules: 11. novembra: Milwaukee v Hamburg, Rex v Genoa, Champlain v Havre. 15. novembra: Pres. Roosevelt v Havre, St. Louis v Hamburg, Majestic v Cherbourg. 17. novembra: St. Louis v Havre, Augustus v Genoa. 22. novembra: Rotterdam v Hamburg, Washington v Havre. 25. novembra: Europa v Bremen, Verdun v Boulogne, Conte di Savoia v Genoa, Ile de France v Havre. 29. novembra: New York v Hamburg, Pres. Harding v Havre, Berengaria v Cherbourg. 2. decembra: Volendam v Boulogne, Vulcanian v Trst, Champlain v Havre. 6. decembra: Bremen v Bremen, Albert Ballin v Hamburg, Manhattan v Havre. 9. decembra: Rex v Genoa, Majestic v Cherbourg. 12. decembra: St. Louis v Hamburg. 13. decembra: Pres. Roosevelt v Havre. 14. decembra: Paris v Havre. 15. decembra: Berengaria v Cherbourg, Europa v Bremen, Conte di Savoia v Genoa. 20. decembra: Washington v Havre, Hamburg v Hamburg. 22. decembra: Olympic v Cherbourg. 27. decembra: New York v Hamburg, Bremen v Bremen, Pres. Harding v Havre. 31. decembra: Penland v Havre.

... SKUPNA ... POTOVANJA in cene vožnji:

Table with BOŽIČNI IZLETI se vrše na sledečih parnikih in kot spremljevalec bo vedno kak uradnik od omenjene družbe, ki bo spremljal potnike prav do Ljubljane. ILE DE FRANCE — 25. NOVEMBRA BERENGARIA — 29. NOVEMBRA EUROPA — 15. DECEMBRA BERENGARIA — 15. DECEMBRA ILE DE FRANCE — 16. DECEMBRA

Kdor se je odločil za potovanje v stari kraj to leto, naj se takoj priglasijo in preskrbeli bomo vse potrebno, da bo udobno in brez vseh skrbi potoval. PIŠITE ŠE DANES NA: Slovenic Publishing Company TRAVEL BUREAU 216 West 18th Street New York, N. Y.